

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Převravné, dovozné a další výlohy

Autorku článku vedla k jeho sepsání úvaha týkající se stále častějšího problému v oblasti mezinárodních přeprav. Kdo je povinen nést výlohy vzniklé v průběhu přepravy náhodou, aniž by za jejich vznik kterákoliv smluvní strana smlouvy o přepravě nesla odpovědnost a aniž by jejich vznik bylo možné v době uzavření smlouvy předpokládat. V praxi se ukazuje, že takovéto výlohy mohou zejména u přeprav, jejichž součástí jsou přepravy námořní či letecké či u přeprav nadrozměrných a těžkých dosahovat značné výše.

Rödl & Partner

Běžně v mezinárodní praxi koluje zaužívané pravidlo, že „výlohy jdou za zbožím“. Máme za to, že toto vychází z různých národních právních úprav, které mohou na danou otázku být použitelné. Jak si ukážeme dále, domníváme se, že tento závěr je možné učinit i v případě použití českého právního řádu.

Rozbor právní úpravy

Podle § 2555 odst. 1 občanského zákoníku se smlouvou o přepravě věci dopravce zavazuje odesílateli, že přepraví věc jako zásilku z místa odeslání do místa určení, a odesílatel se zavazuje zaplatit dopravci převravné. Podle § 2564 občanského zákoníku je převravné splatné bez zbytečného odkladu po provedení přepravy do místa určení. Není-li výše převravného ujednána, náleží dopravci převravné obvyklé v době uzavření smlouvy s přihlédnutím k obsahu závazku.

Současná úprava převravného v § 2564 občanského zákoníku prakticky přebírá dřívější úpravu § 625 obchodního zákoníku a úprava v § 2555 odst. 1 občanského zákoníku dřívější úpravu § 610 obchodního zákoníku. S tím drobným rozdílem, že úprava v obchodním zákoníku používala jako synonymum pojem „úplata“ a pojem „převravné“; úprava v současném občanském zákoníku používá konzistentně a jednotně pouze pojem „převravné“.

Komentář k obchodnímu zákoníku I. Pelikánové z 6. dubna 1999 pak například uvádí, že v § 610 ObchZ je termín převravné zaveden jako legislativní zkratka pro úplatu. Srovnáním úpravy v tehdejších znění Úmluvy COTIF, silničního převravního řádu a železničního převravního řádu dospívá k závěru, že terminologie je poměrně složitá, avšak shoda je v tom, že převravné je širší pojem přesahující rámec dovozného. Skutečnou úplatou za provedení přepravy je jenom dovozné. Ostatní výdaje mohou být zahrnuty do rámce převravného nebo mohou stát mimo jeho rámec. Zákonodárce však spíše v obchodním zákoníku zavedením termínu převravné vyjadřuje to, co COTIF rozumí dovozným. Nenalezneme zde ustanovení, které by říkalo, že další výdaje jsou v převravném zahrnuty vedle úplaty dopravcovy.[1]

Máme za to, že tyto závěry lze převzít i v rámci úpravy převravného dle současného občanského zákoníku. A to tím spíše, srovnáme-li úpravu nároku na převravné jakožto odměny pro dopravce například s nárokem na zaplacení odměny komisionáře. Když u nároku na zaplacení převravného není žádným způsobem upraveno, že tento by v sobě již zahrnoval náklady. Máme za to, že bylo-li by

úmyslem zákonodárce, aby v odměně dopravce byly již i zahrnuty náklady, pak by tato úprava byla v zákoně výslovně obsažena. Když tam, kde to zákonodárce zamýšlel, zjevně toto i u příslušných smluvních typů výslovně v zákoně upravil.

Vycházíme z toho, že k podobnému závěru lze dospět i v rámci mezinárodního srovnání. Například dle § 420 německého obchodního zákoník (HGB) má dopravce nad rámec dovozného nárok na náhradu výloh pokud tyto byly vynaloženy na zboží a pokud je tento podle okolností mohl považovat za potřebné. Například I. Koller k tomu uvádí, že čistě přepravní náklady jako mzda zaměstnanců, odměna subdodavatelů a podobně jsou kryty dovozným. Totéž platí pro náklady, které musí být vynaloženy na péči o zboží. Výdaje jsou však dobrovolné majetkové oběti dopravce, které tento učinil vzhledem ke své povinnosti péče a povinnosti změny místa s ohledem na individualitu konkrétního zboží. Jde například o cla a odvody vyměřené podle druhu a hodnoty zboží, výdaje v důsledku zabavení zboží, náklady na vylepšení balení, je-li dáno oprávnění k takovému opatření apod. I. Koller zde odkazuje i na mnohá soudní rozhodnutí. Klausule „all in“ není v rozporu s nahraditelností takových výdajů.[2]

Bohužel, zatím není běžně dostupná ustálená česká judikatura a ani česká pravomocná rozhodnutí vyšších soudů k dané otázce. Například však z pravomocného rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 16. ledna 2014, sp. zn. 9 C 422/2012 se podává, že náklady vzniklé náhodou související s přepravou a se zbožím hradí odesílatel nad rámec přepravného.

Je však třeba konstatovat, že z dostupné judikatury a komentářové literatury je také zřejmé, že je poměrně komplikované rozlišit, které výdaje ještě spadají do rizika dopravce a jsou v mezích dovozného a které již ne a hradí se nad rámec dovozného.

Závěr

Příspěvek si neklade za cíl být podrobným odborným rozbořem dané problematiky. Pouze měl upozornit na otázku, která při použití českého práva může činit potíže se stručným naznačením možných východisek jejího řešení.

V praxi lze však v každém případě zejména doporučit příslušnou otázku velmi pečlivě řešit přímo v samotné smlouvě o přepravě a nespoléhat se na poněkud vágní úpravu v zákoně. Toto je žádoucí jak z pohledu dopravce, tak i z pohledu odesílatele. Mělo by být zejména pečlivě vymezeno jaké a zda vůbec nějaké výlohy jsou již zahrnuty v přepravném a jaké nikoliv. Pouhé ujednání, že přepravné je například sjednáno takzvaně „all in“ je naprosto nepostačující.

De lege ferenda lze dle názoru autorů jednoznačně doporučit podrobnější zákonnou úpravu dané problematiky, například (alespoň) po vzoru německého obchodního zákoníku.

JUDr. Alice Kubová Bártková, M.E.S.,
advokátka

[Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.](#)

Platněřská 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111
Fax: +420 236 163 799
e-mail: prag@roedl.cz

[1] Pelikánová Irena, Komentář k zákonu č. [513/1991](#) Sb., Obchodní zákoník, ASPI

[2] Koller, I.:Transportrecht, 9. vydání, München: Verlag C.H. Beck München, 2016, strana 238 až 240

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)
- [Převodní ceny v judikatuře a sporech se správcem daně](#)